

## Теорема за единственост. Теорема за отвореното изображение. Принцип за максимума.

Непосредствени приложения на аналитичността на холоморфните функции са така наречените теореми за единственост.

**ОПРЕДЕЛЕНИЕ 2.1.** *Подмножеството  $S$  на област  $D \subseteq \mathbb{C}^n$  се нарича множество на единственост, ако всяка холоморфна в  $D$  функция  $f$ , която се анулира върху  $S$  е тъждествено нулева в  $D$ .*

Ясно е, че ако две холоморфни функции  $f_1, f_2 : D \rightarrow \mathbb{C}$  съвпадат върху множеството на единственост  $S$  на областта  $D$ , то  $f_1 \equiv f_2$  съвпадат в цялата област  $D$ . От друга гледна точка, ако  $f : S \rightarrow \mathbb{C}$  има холоморфно продължение  $f : D \rightarrow \mathbb{C}$ , то това продължение е единствено.

**ТВЪРДЕНИЕ 2.2.** (Принцип за аналитично продължение) *Всяко отворено подмножество  $U$  на област  $D$  е множество на единственост.*

**Доказателство:** За произволна холоморфна функция  $f : D \rightarrow \mathbb{C}$  с  $f|_U \equiv 0$  трябва да установим, че  $f|_D \equiv 0$ . Още повече, ние ще получим, че  $\frac{\partial^{|\mathbf{k}|} f}{\partial z^{\mathbf{k}}} |_D \equiv 0$  при  $\forall \mathbf{k} \in (\mathbb{Z}^{\geq 0})^n$ . За целта разглеждаме множествата

$$M_k(f) := \left\{ a \in D \mid \frac{\partial^{|\mathbf{k}|} f}{\partial z^{\mathbf{k}}}(a) = 0 \right\} \quad \text{за } \forall \mathbf{k} \in (\mathbb{Z}^{\geq 0})^n.$$

От определението е ясно, че всички  $M_k(f)$  са затворени подмножества на  $D$ , така че  $M(f) := \bigcap_k M_k(f)$  е затворено подмножество на  $D$ .

Твърдим, че  $M(f)$  е отворено. За целта е достатъчно да установим, че за  $\forall a \in M(f)$ , съществува полидиск  $\mathcal{P}(a, \varepsilon)$ , така че  $f|_{\mathcal{P}(a, \varepsilon)} \equiv 0$ . Да изберем  $\mathcal{P}(a, \varepsilon)$ , така че  $f$  да се развива в Тейлъров ред

$$f(z) = \sum_k \frac{\partial^{|\mathbf{k}|} f}{\partial z^{\mathbf{k}}}(a) \frac{(z-a)^{\mathbf{k}}}{\mathbf{k}!}$$

върху  $\mathcal{P}(a, \varepsilon)$ . Сега от  $\frac{\partial^{|\mathbf{k}|} f}{\partial z^{\mathbf{k}}}(a) = 0$  за  $\forall \mathbf{k} \in (\mathbb{Z}^{\geq 0})^n$  стигаме до извода, че  $f|_{\mathcal{P}(a, \varepsilon)} \equiv 0$ . За  $\forall b \in \mathcal{P}(a, \varepsilon)$  прилагаме  $\frac{\partial^{|\mathbf{k}|}}{\partial z^{\mathbf{k}}} \Big|_b$  към  $f|_{\mathcal{P}(a, \varepsilon)} \equiv 0$ , за да изведем, че  $b \in M_k(f)$ . Следователно  $b \in M(f)$  или  $\mathcal{P}(a, \varepsilon) \subseteq M(f)$ . Това доказва, че  $M(f)$  е отворено множество. Още повече,  $M(f)$  е непразно защото съдържа  $U$  и  $M(f) \equiv D$  съгласно свързаността на  $D$ , Q.E.D.

**СЛЕДСТВИЕ 2.3.** *Ако функцията  $f : D \rightarrow \mathbb{C}$  е холоморфна в областта  $D \subseteq \mathbb{C}^n$  и  $\frac{\partial^{|\mathbf{k}|} f}{\partial z^{\mathbf{k}}}(a) = 0$  за  $\forall \mathbf{k} \in (\mathbb{Z}^{\geq 0})^n$  и някаква точка  $a \in D$ , то  $f \equiv 0$  в  $D$ .*

**Доказателство:** В означенията от доказателството на Принципа за аналитично продължение (Твърдение 2.2), ако  $a \in M(f)$ , то  $M(f) = D$ , доколкото  $M(f)$  е затворено и отворено, а  $D$  е област, Q.E.D.

СЛЕДСТВИЕ 2.4. *Всеки реален паралелепипед*

$\Pi^n(a, \varepsilon) = \{z \in \mathbb{C}^n \mid |\operatorname{Re}(z_j) - \operatorname{Re}(a_j)| < \varepsilon_j, \operatorname{Im}(z_j) = \operatorname{Im}(a_j) \text{ за } \forall 1 \leq j \leq n\}$ ,  
който се съдържа в област  $D \subseteq \mathbb{C}^n$  е множество на единственост на  $D$ .

**Доказателство:** Съгласно Следствие 2.3, достатъчно е да докажем, че  $\frac{\partial^{|\mathbf{k}|} f}{\partial z^{\mathbf{k}}}(a) = 0$  за  $\forall \mathbf{k} \in (\mathbb{Z}^{\geq 0})^n$ . За целта, да развием  $f(z)$  в Тейлъров ред върху полидиск  $\mathcal{P}(a, \delta)$  с център  $a$ ,

$$f(z) = \sum_{\mathbf{k}} \frac{\partial^{|\mathbf{k}|} f}{\partial z^{\mathbf{k}}}(a) \frac{(z-a)^{\mathbf{k}}}{\mathbf{k}!}.$$

Тогава за  $\forall z \in \Pi^n(a, \varepsilon) \cap \mathcal{P}(a, \delta)$  с  $\operatorname{Re}(z) = x = (x_1, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n$  е в сила

$$\sum_{\mathbf{k}} \frac{\partial^{|\mathbf{k}|} f}{\partial z^{\mathbf{k}}}(a) \frac{(x - \operatorname{Re}(a))^{\mathbf{k}}}{\mathbf{k}!} \equiv 0.$$

Диференцирайки  $k_1, \dots, k_n$  пъти относно  $x_1, \dots, x_n$  и полагайки  $x_j = \operatorname{Re}(a_j)$  за  $\forall 1 \leq j \leq n$  получаваме  $\frac{\partial^{|\mathbf{k}|} f}{\partial z^{\mathbf{k}}}(a) = 0$ , Q.E.D.

Типична черта на аналитичните функции на една променлива е изолираността на техните нули.

**ТВЪРДЕНИЕ 2.5.** *Ако функцията  $f$  на една комплексна променлива е холоморфна в  $a \in \mathbb{C}$ ,  $f(a) = 0$  и  $f$  не се анулира твърдестено в околност на  $a$ , то съществува  $n \in \mathbb{N}$ , така че*

$$f(z) = (z-a)^n f_1(z),$$

където  $f_1(z)$  е холоморфна в  $a$  и не се анулира в някаква околност на  $a$ .

**Доказателство:** Разлагаме  $f(z)$  в Тейлъров ред

$$f(z) = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{\partial^k f}{\partial z^k}(a) \frac{(z-a)^k}{k!}$$

в околност  $a \in U_a \subset \mathbb{C}$ . По предположение,  $f(a) = 0$ . Доколкото  $f$  не се анулира твърдестено в  $U_a$ , съществува  $n \in \mathbb{N}$ , така че  $\frac{\partial^k f}{\partial z^k}(a) = 0$  за  $\forall 1 \leq k \leq n-1$  и  $\frac{\partial^n f}{\partial z^n}(a) \neq 0$ . Тогава

$$f(z) = \sum_{k=n}^{\infty} \frac{\partial^k f}{\partial z^k}(a) \frac{(z-a)^k}{k!}.$$

Твърдим, че функцията

$$f_1(z) := \frac{f(z)}{(z-a)^n} = \sum_{k=n}^{\infty} \frac{\partial^k f}{\partial z^k}(a) \frac{(z-a)^{k-n}}{k!}$$

е холоморфна в някакъв достатъчно малък диск  $D(a, \delta)$  с център  $a$  и не се анулира в  $D(a, \delta)$ . За целта, да отбележим, че абсолютната и равномерна сходимост на Тейлървия ред на  $f(z)$  около  $a$  води до  $\lim_{k \rightarrow \infty} \left| \frac{\partial^k f}{\partial z^k}(a) \frac{(z-a)^k}{k!} \right| = 0$  за  $\forall z \in \overline{D(a, \delta_1)}$  при достатъчно малко  $\delta_1 > 0$ . Следователно съществува константа  $M_1 > 0$ , така че  $\left| \frac{\partial^k f}{\partial z^k}(a) \frac{(z-a)^k}{k!} \right| \leq M_1$  за  $\forall z \in \partial D(a, \delta_1)$  и  $\forall k \geq 0$ . Оттук

$$\left| \frac{\partial^k f}{\partial z^k}(a) \frac{(z-a)^{k-n}}{k!} \right| \leq \frac{M_1}{\delta_1^n} = M \quad \text{за } \forall z \in \partial D(a, \delta_1), \quad \forall k \geq 0.$$

По Лемата на Абел, (Лема 1.11), редът  $\sum_{k=n}^{\infty} \frac{\partial^k f}{\partial z^k}(a) \frac{(z-a)^{k-n}}{k!}$  е абсолютно и равномерно сходящ върху всеки компакт  $K \subset D(a, \delta_1)$  и границата му  $f_1(z)$  е

холоморфна в  $a$  функция. Понеже  $f_1(a) = \frac{1}{n!} \frac{\partial^n f}{\partial z^n}(a) \neq 0$  и холоморфната функция  $f_1(z)$  е непрекъснатата, съществува достатъчно малко  $0 < \delta < \delta_1$ , така че  $f_1(z) \neq 0$  за  $\forall z \in D(a, \delta)$ , Q.E.D.

**ТЕОРЕМА 3.** (Теорема за единственост на Риман - 1851г.) *Ако подмножеството  $S$  на област  $D \subseteq \mathbb{C}$  има поне една гранична точка  $a \in D$ , то  $S$  е множество на единственост на  $D$ .*

**Доказателство:** Нека  $\{a_m\}_{m=1}^{\infty} \subseteq S$  е редица от точки  $a_m \neq a$  с  $\lim_{m \rightarrow \infty} a_m = a$ , а  $f : D \rightarrow \mathbb{C}$  е холоморфна функция, анулираща се върху  $S$ . Тогава  $f(a) = \lim_{m \rightarrow \infty} f(a_m) = 0$ . Ако  $f$  не се анулира в околност на  $a$ , то съгласно Твърдение 2.5 съществува околност  $U_a$  на  $a$  върху  $D$ , така че  $\{z \in U_a \mid f(z) = 0\} = \{a\}$ . В частност,  $\{a_m\}_{m=1}^{\infty} \cap U_a = \emptyset$ , което противоречи на  $\lim_{m \rightarrow \infty} a_m = a$ . Следователно  $f$  се анулира в околност на  $a$  върху  $D$ . По Принципа за аналитично продължение, (Твърдение 2.2), това е достатъчно за тъждественото анулиране на  $f(z)$  върху  $D$ , Q.E.D.

Да отбележим, че Принципът за аналитично продължение (Твърдение 2.2), Следствие 2.3, Твърдение 2.5 и Теоремата за единственост на Риман (Теорема 3) остават в сила и за реално-аналитични функции.

**ТВЪРДЕНИЕ 2.6.** (Теорема за отвореното изображение) *Ако  $f$  е непостоянна холоморфна функция в област  $D \subseteq \mathbb{C}^n$ , то  $f : D \rightarrow \mathbb{C}$  е отворено изображение, т.е. произволно отворено подмножество  $U \subseteq D$  се изобразява в отворено подмножество  $f(U) \subseteq \mathbb{C}$ .*

**Доказателство:** За всяка точка  $a \in U$  трябва да установим, че съществува  $\varepsilon \in \mathbb{R}^{>0}$ , така че  $D(f(a), \varepsilon) \subseteq f(U)$ . Без ограничение на общността можем да считаме, че  $a = 0^n \in \mathbb{C}^n$  и  $f(0^n) = 0 \in \mathbb{C}$ . Ако съществува околност  $0^n \in U_0 \subseteq \mathbb{C}^n$ , в която  $f(z)$  се анулира тъждествено, то по Принципа за аналитично продължение (Твърдение 2.2),  $f$  се анулира тъждествено в  $D$ , противно на допускането. Следователно  $f : D \rightarrow \mathbb{C}$  не се анулира в нито една околност  $0^n \in U \subseteq D$ . В частност, всяко кълбо  $B(0^n, r) \subset U$  съдържа точка  $b \in B(0^n, r)$  с  $f(b) \neq 0$ . Разглеждаме правата

$$L_b = \{z_1 b \in \mathbb{C}^n \mid z_1 \in \mathbb{C}\}$$

в  $\mathbb{C}^n$  през  $0^n$  и  $b$  и диска

$$\Delta_b = \{zb \in \mathbb{C}^n \mid z \in D(0, 1)\} \subset L_b,$$

който се съдържа в  $B(0^n, r)$ . Достатъчно е да докажем съществуването на диск

$$D(f(0), \varepsilon) = D(0, \varepsilon) \subseteq f(\Delta_b) \subseteq f(B(0^n, r)) \subseteq f(U),$$

за да установим верността на твърдението. По този начин, Теоремата за отвореното изображение се свежда до случая на непостоянна холоморфна функция  $f(z)$  на една комплексна променлива. Съгласно Твърдение 2.5 съществува околност  $U_1$  на  $z_1 = 0$  върху  $\Delta_b$ , в която  $f(z_1) = z_1^n f_1(z_1)$  за холоморфна и никъде неанулираща се функция  $f_1 : U_1 \rightarrow \mathbb{C}^*$ . Избираме достатъчно малко  $\rho \in \mathbb{R}^{>0}$ , така че  $D(0, \rho) \subset \overline{D}(0, \rho) \subset U_1$  и разглеждаме

$$\delta := \inf_{z_1 \in S^1(0, \rho)} |f(z_1)|.$$

Ако  $\delta = 0$  то непрекъснатата функция  $|f(z)| : S^1(0, \rho) \rightarrow \mathbb{R}$  достига минимума си  $\delta = 0$  в компакта  $S^1(0, \rho)$ . Но  $f(z_1) = z_1^n f_1(z_1)$  не се анулира в нито една точка на  $S^1(0, \rho) \subset U_1$ , така че противоречието доказва положителността на

$\delta$ . Твърдим, че  $D(0, \frac{\delta}{2}) \subseteq f(\Delta_b)$ . Достатъчно е за  $\forall w \in D(0, \delta) \setminus f(\Delta_b)$  да проверим, че  $|w| \geq \frac{\delta}{2}$ . За целта разглеждаме функцията

$$\varphi_w : \Delta_b \longrightarrow \mathbb{C},$$

$$\varphi_w(z_1) = \frac{1}{f(z_1) - w}.$$

Тази функция е холоморфна и съгласно Неравенствата на Коши (Следствие 1.12),

$$\frac{1}{|w|} = |\varphi_w(0)| \leq \max_{z_1 \in S^1(0, \rho)} |\varphi_w(z_1)|.$$

Неравенството на триъгълника дава  $|f(z_1) - w| + |w| \geq |f(z_1)|$ , а определението на  $\delta$  гарантира  $|f(z_1)| \geq \delta$  за  $\forall z_1 \in S^1(0, \rho)$ , така че  $|f(z_1) - w| \geq \delta - |w|$ . С други думи,  $|\varphi_w(z_1)| \leq \frac{1}{\delta - |w|}$  за  $\forall z_1 \in S^1(0, \rho)$ . Комбинирайки с цитираното неравенство на Коши получаваме

$$\frac{1}{|w|} \leq \frac{1}{\delta - |w|},$$

откъдето  $|w| \geq \frac{\delta}{2}$ , Q.E.D.

**ОПРЕДЕЛЕНИЕ 2.7.** Областта  $D \subset \mathbb{C}^n$  е ограничена, ако съществува достатъчно голямо  $R \in \mathbb{R}^{>0}$ , така че  $D \subset B(0^n, R)$ .

**СЛЕДСТВИЕ 2.8.** (Принцип за максимума) Нека  $f : D \rightarrow \mathbb{C}$  е непостоянна холоморфна функция в ограничена област  $D \subset \mathbb{C}^n$ , а

$$M := \sup_{\zeta \in \partial D} \left[ \limsup_{z \in D, z \rightarrow \zeta} |f(z)| \right].$$

Тогава  $|f(z)| < M$  за всяко  $z \in D$ .

**Доказателство:** За  $M = \infty$  твърдението е вярно по тривиални причини. Оттук нататък ще предполагаме, че  $M < \infty$ . Да разгледаме функцията

$$\varphi : \overline{D} \longrightarrow \mathbb{R},$$

$$\varphi(z) := |f(z)| \quad \text{за } \forall z \in D,$$

$$\varphi(\zeta) := \limsup_{z \in D, z \rightarrow \zeta} |f(z)| \quad \text{за } \zeta \in \partial D.$$

Твърдим, че  $\varphi(z) \leq M$  за  $\forall z \in \overline{D}$ . Наистина, нека

$$M_1 := \sup_{z \in \overline{D}} \varphi(z).$$

Тогава  $M_1 \in \mathbb{R} \cup \{\infty\}$ ,  $M_1 \geq M$  и съществува редица  $\{z_m\}_{m=1}^{\infty} \subset \overline{D}$  с  $\lim_{m \rightarrow \infty} \varphi(z_m) = M_1$ . Съгласно компактността на  $\overline{D}$  можем да считаме, че редицата  $\{z_m\}_{m=1}^{\infty}$  е сходяща и има граница  $\lim_{m \rightarrow \infty} z_m = z_0 \in \overline{D}$ . Ако допуснем, че  $M_1 > M$ , то без ограничение можем да предполагаме, че  $z_m \in D$  за  $\forall m \in \mathbb{N}$ . При  $z_0 \in D$ , непрекъснатостта на  $\varphi$  върху  $D$  дава  $\varphi(z_0) = \lim_{m \rightarrow \infty} \varphi(z_m) = M_1$ . От друга страна, Теоремата за отвореното изображение (Твърдение 2.6) гарантира съществуването на диск  $D(f(z_0), \varepsilon) \subseteq f(D)$ . Ако  $f(z_0) = M_1 e^{i\theta_0} \in \mathbb{C}$ , то за  $f(z_0) + \frac{\varepsilon}{2} e^{i\theta_0} \in D(f(z_0), \varepsilon)$  съществува  $t_0 \in D$ , така че

$$f(t_0) = f(z_0) + \frac{\varepsilon}{2} e^{i\theta_0} = \left( M_1 + \frac{\varepsilon}{2} \right) e^{i\theta_0}.$$

В резултат,  $|f(t_0)| = M_1 + \frac{\varepsilon}{2} > M_1$  противоречи на определението на  $M_1$ . За  $z_0 \in \partial D$  имаме

$$M \geq \limsup_{m \rightarrow \infty} |f(z_m)| = \varphi(z_0) = \lim_{m \rightarrow \infty} \varphi(z_m) = M_1,$$

което също е противоречие. С това доказахме, че  $M_1 = M$  и  $\varphi(z) \leq M$  за  $\forall z \in \overline{D}$ . В частност,  $|f(z)| \leq M$  за  $\forall z \in D$  и  $f(D) \subseteq \overline{D(0, M)}$ .

Принципът на максимума гласи, че  $f(D) \subseteq D(0, M)$ . При допускане на противното съществува  $z \in D$ , така че  $f(z) \in \partial D(0, M) = S^1(0, M)$ . По Теоремата за отвореното изображение (Твърдение 2.6),  $D(f(z), \delta) \subseteq f(D) \subseteq \overline{D(0, M)}$  за достатъчно малко  $\delta > 0$ . Но ако  $f(z) \in S^1(0, M)$ , то  $D(f(z), \delta)$  пресича  $\mathbb{C} \setminus \overline{D(0, M)}$ , което е противоречие, доказващо  $f(D) \subseteq D(0, M)$ , Q.E.D.

**СЛЕДСТВИЕ 2.9.** Ако функцията  $f$  е холоморфна в ограничена област  $D \subseteq \mathbb{C}^n$  и съществува точка  $a \in D$  с условието  $|f(z)| \leq |f(a)|$  за  $\forall z \in D$ , то  $f$  е постоянна върху  $D$ .

**Доказателство:** Ако  $f(a) = 0$ , то  $f(z) \equiv 0$  в  $D$  и твърдението е доказано. Оттук нататък ще считаме, че  $|f(a)| > 0$ . Тогава по предположение е в сила  $f(D) \subseteq \overline{D(0, |f(a)|)}$ . Ако допуснем, че  $f$  не е постоянна в  $D$ , то получаваме, че  $f(D) \subseteq D(0, |f(a)|)$ . По-точно, както в края на доказателството на Принципа на максимума (Следствие 2.8), това следва от Теоремата за отвореното изображение (Твърдение 2.6) и факта, че граничната окръжност  $\partial D(0, |f(a)|) = S^1(0, |f(a)|)$  е точка на сгъстяване на  $\mathbb{C} \setminus \overline{D(0, M)}$ . Но  $f(a) \in f(D) \subseteq D(0, |f(a)|)$  води до противоречие и доказва, че  $f \equiv \text{const}$  е постоянна в  $D$ , Q.E.D.

**СЛЕДСТВИЕ 2.10.** Ако  $D \subset \mathbb{C}^n$  е ограничена област, функцията  $f : \overline{D} \rightarrow \mathbb{C}$  е непрекъсната, а ограничението  $f : D \rightarrow \mathbb{C}$  е холоморфно, то

$$\max_{z \in \overline{D}} |f(z)| = \max_{\zeta \in \partial D} |f(\zeta)|.$$

**Доказателство:** Ограничеността на  $D$  гарантира компактността на затворената обвивка  $\overline{D}$  и на границата  $\partial D = \overline{D} \setminus D$ . Непрекъснатостта на  $f$  върху  $\overline{D}$  води до непрекъснатост на  $|f|$  върху  $\partial D$ , така че съществуват  $z_o \in \overline{D}$  и  $\zeta_o \in \partial D$  с  $\max_{z \in \overline{D}} |f(z)| = |f(z_o)|$  и съответно,  $\max_{\zeta \in \partial D} |f(\zeta)| = |f(\zeta_o)|$ . Трябва да проверим, че  $|f(z_o)| = |f(\zeta_o)|$ . От  $\partial D \subset \overline{D}$  е ясно, че  $|f(z_o)| \geq |f(\zeta_o)|$ . При  $z_o \in \partial D$  имаме  $|f(z_o)| \leq |f(\zeta_o)|$ , откъдето  $|f(z_o)| = |f(\zeta_o)|$ . Ако допуснем, че  $z_o \in D$ , то  $|f(z)| \leq |f(z_o)|$  за  $\forall z \in D$  и съгласно Следствие 2.9 получаваме, че  $f : D \rightarrow \mathbb{C}$  е постоянна в  $D$ . Поради непрекъснатостта на  $f$  в  $\overline{D}$ , функцията  $f : \overline{D} \rightarrow \mathbb{C}$  е постоянна и равенството  $|f(z_o)| = |f(\zeta_o)|$  е тривиално изпълнено, Q.E.D.

**ОПРЕДЕЛЕНИЕ 2.11.** Границата на Шилов  $S$  на ограничена област  $D \subset \mathbb{C}^n$  е минималното затворено подмножество  $S \subseteq \partial D$ , за което

$$\max_{z \in \overline{D}} |f(z)| = \max_{z \in \partial D} |f(z)| = \max_{z \in S} |f(z)|.$$

за всички функции  $f$ , които са холоморфни в  $D$  и непрекъснати в  $\overline{D}$ .

**ЛЕМА 2.12.** Границата на Шилов на кълбото  $B(0^n, 1) = \{z \in \mathbb{C}^n \mid \|z\| < 1\}$  съвпада с цялата граница  $\partial B(0^n, 1) = S^{2n-1}(0^n, 1)$ .

**Доказателство:** За всяка точка  $\zeta \in \partial B(0^n, 1)$  трябва да построим функция  $f_\zeta(z)$ , холоморфна в  $B(0^n, 1)$ , непрекъсната в  $\overline{B(0^n, 1)}$  и с

$$|f_\zeta(\zeta)| > |f_\zeta(z)| \quad \text{за} \quad \forall z \in \overline{B(0^n, 1)} \setminus \{\zeta\}.$$

За  $\forall \zeta \in \partial B(0^n, 1)$  и  $\forall z \in \overline{B(0, 1)}$  неравенството на Коши-Буняковски гласи, че

$$|(z, \zeta)| \leq \|z\| \|\zeta\| = \|z\|$$

с равенство точно когато  $z = \lambda \zeta$  за някое  $\lambda \in \mathbb{C}$ . Оттук следва, че

$$\text{Re}(z, \zeta) \leq |(z, \zeta)| \leq \|z\| \leq 1$$

с равенство  $Re(z, \zeta) = 1$  тогава и само тогава, когато  $z = \zeta$ . Следователно

$$f_\zeta(z) := e^{(z, \zeta)} = e^{\sum_{j=1}^n z_j \bar{\zeta}_j}$$

е холоморфна в  $B(0^n, 1)$ , непрекъсната в  $\overline{B(0^n, 1)}$  и изпълнява неравенството  $|f_\zeta(z)| \leq |f_\zeta(\zeta)|$  за  $\forall z \in \overline{B(0^n, 1)}$  с равенство точно когато  $z = \zeta$ , Q.E.D.

**СЛЕДСТВИЕ 2.13.** (Теорема на Лиувил) *Ако функцията  $f$  е холоморфна и ограничена в  $\mathbb{C}^n$ , то  $f$  е константа.*

**Доказателство:** Нека  $0^n := (0, \dots, 0) \in \mathbb{C}^n$  и  $R := (r, \dots, r) \in (\mathbb{R}^{>0})^n$ . Тогава във всеки полидиск  $\mathcal{P}(0^n, R)$  функцията  $f$  изпълнява формулата на Коши

$$f(z) = \frac{1}{(2\pi i)^n} \int_{T^n(0^n, R)} \frac{f(\zeta)}{\zeta - z} d\zeta, \quad \forall z \in \mathcal{P}(0^n, R)$$

и се разлага в ред на Тейлър

$$f(z) = \sum_k \frac{\partial^{|k|} f}{\partial z^k}(0^n) \frac{z^k}{k!}.$$

Неравенствата на Коши (Следствие 1.12) гласят, че за  $\forall k \in (\mathbb{Z}^{\geq 0})^n$  е в сила

$$\left| \frac{1}{k!} \frac{\partial^{|k|} f}{\partial z^k}(0^n) \right| \leq \frac{M_R}{R^k} = \frac{M_R}{r^{|k|}},$$

където  $M_R := \max_{\zeta \in T^n(0^n, R)} |f(\zeta)|$ . По предположение съществува  $M \in \mathbb{R}^{>0}$ , така че  $|f(z)| \leq M$  за  $\forall z \in \mathbb{C}^n$ . Следователно  $M_R \leq M$  и

$$\left| \frac{1}{k!} \frac{\partial^{|k|} f}{\partial z^k}(0^n) \right| \leq \frac{M}{R^k} = \frac{M}{r^{|k|}} \quad \text{за } \forall r \in \mathbb{R}^{>0}.$$

По този начин, за всяко  $k \in (\mathbb{Z}^{\geq 0})^n$  с  $|k| = \sum_{j=1}^n k_j > 0$  е изпълнено  $\lim_{r \rightarrow \infty} \frac{M}{r^{|k|}} = 0$ ,

откъдето  $\frac{1}{k!} \frac{\partial^{|k|} f}{\partial z^k}(0^n) = 0$ . Сега Следствие 2.3 гарантира, че  $f(z) \equiv f(0^n)$  е постоянна за  $\forall z \in \mathbb{C}^n$ , Q.E.D.

**СЛЕДСТВИЕ 2.14.** (Основна теорема на алгебрата) *Всеки полином  $f(z) = a_0 z^n + a_1 z^{n-1} + \dots + a_{n-1} z + a_n \in \mathbb{C}[z] \setminus \mathbb{C}$  се разлага в линейни множители*

$$f(z) = a_0 (z - \alpha_1)(z - \alpha_2) \dots (z - \alpha_n) \quad \text{с } \alpha_1, \dots, \alpha_n \in \mathbb{C}.$$

**Доказателство:** Достатъчно е да установим, че всеки полином  $f(z) \in \mathbb{C}[z] \setminus \mathbb{C}$  има комплексен корен  $\alpha \in \mathbb{C}$  и да приложим индукция по степента  $\deg f(z) = n$ . Да допуснем противното и да разгледаме холоморфната функция

$$\frac{1}{f(z)} : \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}.$$

Ако докажем, че  $\left| \frac{1}{f(z)} \right| \leq M$  за някаква реална положителна константа  $M$ , то по Теоремата на Лиувил следва  $\frac{1}{f(z)} \equiv \text{Const}$ , откъдето и  $f(z) \equiv \text{Const}$ , противно на предположението. За произволни  $z \in \mathbb{C}^* = \mathbb{C} \setminus \{0\}$  е в сила

$$\begin{aligned} |f(z)| &= \left| z^n \left( a_0 + \frac{a_1}{z} + \frac{a_2}{z^2} + \dots + \frac{a_{n-1}}{z^{n-1}} + \frac{a_n}{z^n} \right) \right| \geq \\ &\geq |z|^n \left( |a_0| - \left| \frac{a_1}{z} + \frac{a_2}{z^2} + \dots + \frac{a_{n-1}}{z^{n-1}} + \frac{a_n}{z^n} \right| \right) \geq \\ &\geq |z|^n \left( |a_0| - \frac{|a_1|}{|z|} - \frac{|a_2|}{|z|^2} - \dots - \frac{|a_{n-1}|}{|z|^{n-1}} - \frac{|a_n|}{|z|^n} \right). \end{aligned}$$

Избираме достатъчно голямо реално положително  $r$ , така че за всички  $z \in \mathbb{C}$  с  $|z| \geq r$  да е изпълнено

$$\frac{1}{2}|a_0| > \frac{|a_1|}{r} + \frac{|a_2|}{r^2} + \dots + \frac{|a_{n-1}|}{r^{n-1}} + \frac{|a_n|}{r^n} \geq \frac{|a_1|}{|z|} + \frac{|a_2|}{|z|^2} + \dots + \frac{|a_{n-1}|}{|z|^{n-1}} + \frac{|a_n|}{|z|^n}.$$

В резултат,

$$|f(z)| \geq \frac{r^n |a_0|}{2} \quad \text{за } \forall z \in \mathbb{C}, \quad |z| \geq r.$$

От друга страна, непрекъснатата функция

$$\left| \frac{1}{f(z)} \right| : \overline{D(0, r)} \longrightarrow \mathbb{R}^{>0}$$

е ограничена отгоре върху компакта  $\overline{D(0, r)}$  с константа  $M_1 \in \mathbb{R}^{>0}$ , т.е.

$$\left| \frac{1}{f(z)} \right| \leq M_1 \quad \text{за } \forall z \in \overline{D(0, r)}.$$

Ако  $M := \max\left(\frac{2}{r^n |a_0|}, M_1\right)$ , то

$$\left| \frac{1}{f(z)} \right| \leq M \quad \text{за } \forall z \in \mathbb{C}$$

показва, че холоморфната функция  $\frac{1}{f(z)} : \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$  е ограничена. По Теоремата на Лиувил,  $\frac{1}{f(z)} \equiv \text{Const}$ , което противоречи на  $f(z) \not\equiv \text{Const}$  и доказва, че всеки полином  $f(z) \in \mathbb{C}[z] \setminus \mathbb{C}$  има комплексен корен  $\alpha \in \mathbb{C}$  на  $f(z)$ , Q.E.D.